

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Кафедра організації підприємництва та біржової діяльності

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету тваринництва та водних
біоресурсів
_____ Руслан КОНОНЕНКО
“_____” _____ 2025 р.

“СХВАЛЕНО”

на засіданні кафедри організації
підприємництва та біржової торгівлі
протокол № 13 від “29” травня 2025 р.
Завідувач
кафедри _____ Микола ІЛЬЧУК

”РОЗГЛЯНУТО ”

Гарант ОП «Технологія виробництва і
переробки продукції тваринництва»

_____ Анна ЛИХАЧ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

БІЗНЕС-ДІЯЛЬНІСТЬ У ТВАРИННИЦТВІ

Галузь знань Н - «Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна
медицина»

Спеціальність Н2 – «Тваринництво»

Освітня програма «Технологія виробництва і переробки продукції
тваринництва»

Факультет (ННІ) Тваринництва та водних біоресурсів

Розробники: доцент кафедри організації підприємництва та біржової діяльності,
кандидат економічних наук, доцент Андросович І.І.
(посада, науковий ступінь, вчене звання)

Київ – 2025 р.

Опис навчальної дисципліни

Дисципліна «Бізнес-діяльність у тваринництві» є обов'язковою у освітній програмі. Спрямована на вивчення основних організаційно-правових структур аграрного бізнесу, започаткування власної справи ефективного планування; метою вивчення є формування у студентів знань та вмінь щодо організації бізнес-діяльності у галузі тваринництва.

Вивчення дисципліни формує знання, вміння і навички для прогнозування ринкового середовища та напрямів діяльності аграрних підприємств, започаткування власної справи, укладання договорів оренди, майна, землі, реалізації продукції і надання послуг, складання бізнес-планів, зокрема за допомогою спеціалізованих комп'ютерних програм.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	Магістр	
Спеціальність	Н2 «Тваринництво»	
Освітня програма	«Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	обов'язкова	
Загальна кількість годин	150	
Кількість кредитів ECTS	5	
Кількість змістових модулів	4	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	Екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Форма здобуття вищої освіти	
	Денна	Заочна
Курс (рік підготовки)	1	
Семестр	2	
Лекційні заняття	30 год.	2 год.
Практичні, семінарські заняття	30 год.	-
Лабораторні заняття	-	-
Самостійна робота	90 год.	-
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	4,0 год.	

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета - формування у студентів знань та вмінь щодо організації бізнес-процесів в галузі тваринництва, засвоєння комплексу знань про виробництво та його організацію, виробничі системи та їх функціонування; формування вмінь розробки виробничої стратегії, створення та використання галузевих виробничих систем, як основи забезпечення досягнення місії організації; управління виробничими процесами.

Набуття компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні задачі дослідницького та інноваційного характеру у сфері технології виробництва і переробки продукції тваринництва.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 2. Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях.

ЗК 7. Здатність працювати в команді.

ЗК 8. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

ЗК 10. Здатність діяти відповідально та свідомо.

Спеціальна (фахова) компетентність (СК): СК 5. здатність організовувати підприємницьку і фінансову діяльність та оцінювати економічну ефективність виробництва і переробки продукції тваринного походження;

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 9.Приймати ефективні рішення з питань виробництва і переробки продукції тваринництва, у тому числі у складних і непередбачуваних умовах, прогнозувати їх розвиток, визначати фактори, що впливають на досягнення поставлених цілей, аналізувати і порівнювати альтернативи, оцінювати ризики та імовірні наслідки рішень;

ПРН 10.Нести відповідальність за розвиток професійних знань і практик, оцінювання стратегічного розвитку команди, формування ефективної кадрової політики.

2. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма							Заочна форма					
	Тижні	Усього	у тому числі					усього	у тому числі				
			Л	П	лаб	інд	с.р.		Л	П	лаб	Інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Змістовий модуль 1.													
ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНІ ОСНОВИ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ АГРОБІЗНЕСУ													
Тема 1. Сутність агробізнесу та організаційно-правові форми господарювання.	1	8	2	2	-	-	4	10	-	-	-	-	10
Тема 2. Формування структур малого і середнього бізнесу.	3	8	2	2	-	-	4	10	-	-	-	-	10
Тема 3. Організація власної справи.	5	8	2	2	-	-	4	10	-	-	-	-	10
Тема 4. Бізнес-планування та ресурсне забезпечення підприємств.	7	8	2	2	-	-	4	11	1	-	-	-	10
Разом за змістовим модулем 1		32	8	8	-	-	16	41	-	-	-	-	40
Змістовий модуль 2.													
СУТНІСТЬ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ВИРОБНИЧОГО МЕНЕДЖМЕНТУ													
Тема 5. Основи та організація управління виробництвом.	2	9	1	1	-	-	7	10	-	-	-	-	10
Тема 6. Виробнича програма та виробнича стратегія	4	11	2	2	-	-	7	10	-	-	-	-	10

підприємства.													
Тема 7. Виробнича система та виробничі процеси на підприємстві.	6	11	2	2	-	-	7	10	-	-	-	-	10
Тема 8. Виробнича потужність та виробничий потенціал підприємства.	8	11	2	2	-	-	7	10	-	-	-	-	10
Разом за змістовим модулем 1		42	7	7	-	-	28	40	-	-	-	-	40
Змістовий модуль 3. ЕФЕКТИВНІСТЬ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКИХ СТРУКТУР АГРОБІЗНЕСУ													
Тема 9. Податкова система у сфері малого та середнього бізнесу	9	8	2	2	-	-	4	10	-	-	-	-	10
Тема 10. Ризики підприємця та страхування у підприємництві	11	8	2	2	-	-	4	10	-	-	-	-	10
Тема 11. Економічна ефективність діяльності підприємницьких структур в галузі	13	12	3	3	-	-	6	11	1	-	-	-	10
Разом за змістовим модулем 3		28	7	7	-	-	14	31	1	-	-	-	30
Змістовий модуль 4. УПРАВЛІННЯ ВИРОБНИЧОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ													
Тема 12. Управління матеріальними і технічними ресурсами підприємства	10	12	2	2	-	-	8	10	-	-	-	-	10
Тема 13. Управління організаційними ресурсами та виробничою інфраструктурою підприємства	12	12	2	2	-	-	8	10	-	-	-	-	10
Тема 14. Управління якістю продукції підприємства	14	12	2	2	-	-	8	9	-	-	-	-	9
Тема 15. Управління результативністю та ефективністю виробничої діяльності підприємства	15	12	2	2	-	-	8	9	-	-	-	-	9
Разом за змістовим модулем 4		48	8	8	-	-	32	38	-	-	-	-	38
Усього		150	30	30			90	150	2	-	-	-	148

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовний модуль 1.		
ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНІ ОСНОВИ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ АГРОБІЗНЕСУ		
1	Сутність агробізнесу та організаційно-правові форми господарювання.	2
2	Формування структур малого і середнього бізнесу.	2
3	Організація власної справи.	2
4	Бізнес-планування та ресурсне забезпечення підприємств.	2
	Разом за змістовним модулем 1	8
Змістовний модуль 2.		
СУТНІСТЬ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ВИРОБНИЧОГО МЕНЕДЖМЕНТУ		
5	Основи та організація управління виробництвом.	1
6	Виробнича програма та виробнича стратегія підприємства.	2
7	Виробнича система та виробничі процеси на підприємстві.	2
8	Виробнича потужність та виробничий потенціал підприємства.	2
	Разом за змістовним модулем 2	7
Змістовний модуль 3.		
ЕФЕКТИВНІСТЬ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКИХ СТРУКТУР АГРОБІЗНЕСУ		
9	Податкова система у сфері малого та середнього бізнесу.	2
10	Ризики підприємця та страхування у підприємництві.	2
11	Економічна ефективність діяльності підприємницьких структур в галузі тваринництва.	3
	Разом за змістовним модулем 3	7
Змістовний модуль 4		
УПРАВЛІННЯ ВИРОБНИЧОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ		
12	Управління матеріальними і технічними ресурсами підприємства.	2
13	Управління організаційними ресурсами та виробничою інфраструктурою підприємства.	2
14	Управління якістю продукції підприємства.	2
15	Управління результативністю та ефективністю виробничої діяльності підприємства.	2
	Разом за змістовним модулем 4	8
	Усього годин	30

4. Теми практичних, семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовний модуль 1. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНІ ОСНОВИ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ АГРОБІЗНЕСУ		
1	Сутність агробізнесу та організаційно-правові форми господарювання.	2
2	Формування структур малого і середнього бізнесу.	2
3	Організація власної справи.	2
4	Бізнес-планування та ресурсне забезпечення підприємств.	2
	Разом за змістовним модулем 1	8
Змістовний модуль 2. СУТНІСТЬ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ВИРОБНИЧОГО МЕНЕДЖМЕНТУ		
5	Основи та організація управління виробництвом.	1
6	Виробнича програма та виробнича стратегія підприємства.	2
7	Виробнича система та виробничі процеси на підприємстві.	2
8	Виробнича потужність та виробничий потенціал підприємства.	2
	Разом за змістовним модулем 2	7
Змістовний модуль 3. ЕФЕКТИВНІСТЬ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКИХ СТРУКТУР АГРОБІЗНЕСУ		
9	Податкова система у сфері малого та середнього бізнесу.	2
10	Ризики підприємця та страхування у підприємництві.	2
11	Економічна ефективність діяльності підприємницьких структур в галузі тваринництва.	3
	Разом за змістовним модулем 3	7
Змістовний модуль 4 УПРАВЛІННЯ ВИРОБНИЧОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ		
12	Управління матеріальними і технічними ресурсами підприємства.	2
13	Управління організаційними ресурсами та виробничою інфраструктурою підприємства.	2
14	Управління якістю продукції підприємства.	2
15	Управління результативністю та ефективністю виробничої діяльності підприємства.	2
	Разом за змістовним модулем 4	8
	Усього годин	30

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовний модуль 1.		
ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНІ ОСНОВИ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ АГРОБІЗНЕСУ		
1	Організаційно-правові форми господарювання в аграрній сфері	2
2	Перспективи розвитку тваринницької галузі в Україні	2
3	Розвиток малого підприємництва на селі	2
4	Державна підтримка малого та середнього бізнесу	2
5	Алгоритм створення власної справи	2
6	Правові основи та державна реєстрація підприємницької діяльності	2
7	Бізнес-план як основа стратегії підприємницької діяльності	2
8	Планування роботи основних підрозділів підприємства	2
	Разом за змістовним модулем 1	16
Змістовний модуль 2		
СУТНІСТЬ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ВИРОБНИЧОГО МЕНЕДЖМЕНТУ		
9	Сутність, сфера та організація виробничої діяльності людей. Виробничий менеджмент та еволюція його розвитку. Виробничий менеджмент як різновид функціонального менеджменту.	7
10	Виробнича стратегія підприємства. Робочі рамки виробничої стратегії у виробництві, її структура. Процес реалізації стратегії. Формування стратегії виробництва товару.	7
11	Системний підхід в управлінні виробничою системою. Виробниче підприємство як складна динамічна система. Структура виробничої системи. Виробнича система як об'єкт управління.	7
12	Сутність виробничої потужності підприємства. Види виробничої потужності підприємства. Розрахунок виробничої потужності підприємства. Обґрунтування виробничої програми виробничою потужністю підприємства.	7
	Разом за змістовним модулем 2	28
Змістовний модуль 3.		
ЕФЕКТИВНІСТЬ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКИХ СТРУКТУР АГРОБІЗНЕСУ		
13	Система оподаткування малого і середнього бізнесу	2
14	Податкові пільги для підприємств тваринницької галузі	2
15	Поняття ризику у сфері підприємництва	2
16	Зниження впливу ризиків на результат роботи бізнесу	2
17	Аспекти економічної діяльності аграрної сфери	2
18	Показники оцінки ефективності діяльності підприємств в галузі тваринництва	2
19	Фактори підвищення економічної ефективності діяльності в галузі тваринництва	2
	Разом за змістовним модулем 3	14
Змістовний модуль 4		
УПРАВЛІННЯ ВИРОБНИЧОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ		
20	Природно-ресурсний потенціал. Поняття, склад та основні	8

	характеристики матеріальних ресурсів. Місце і роль матеріальних ресурсів у процесі виробництва продукції. Характеристика системи управління матеріальними ресурсами.	
21	Організаційна система, організаційні ресурси та організаційні резерви підприємства. Історія розвитку організаційних систем. Показники стану та розвитку організаційної системи та її елементів. Склад організаційних ресурсів підприємства.	8
22	Поняття, значення та фактори забезпечення якості продукції. Групи властивостей і показники якості. Найбільш розповсюджені критерії, що характеризують поняття якості. Фактори, які впливають на якість продукції: технічні, організаційні, економічні і суб'єктивні.	8
23	Продуктивність підприємства. Внутрішня продуктивність. Роль зовнішньої продуктивності. Складові регулювання продуктивності виробничої системи. Вимірювання продуктивності. Показники результативності функціонування виробничих систем.	8
	Разом за змістовним модулем 4	32
	Усього годин	90

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- усне або письмове опитування;
- співбесіда;
- тестування;
- захист практичних, розрахункових робіт, проектів.

7. Методи навчання:

- метод проблемного навчання;
- метод практико-орієнтованого навчання;
- кейс-метод;
- метод проєктного навчання;
- метод навчання через дослідження;
- метод навчальних дискусій та дебат;
- метод командної роботи, мозкового штурму
- метод гейміфікованого навчання;
- словесні методи – лекції, розповіді-пояснення, бесіди, дискусії;
- практичні методи: розрахункові роботи, навчальна праця, практичні роботи, реферати;
- відеометод (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо).

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНІ ОСНОВИ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ АГРОБІЗНЕСУ		
Пр.р. 1. Сутність агробізнесу та організаційно-правові форми господарювання	ПРН 7, 10 В контексті сутності підприємництва, організаційно-правових основ створення і функціонування аграрних підприємницьких структур з різною формою власності, порядку створення власної справи та вибору форми організації агробізнесу, основ бізнес-планування та його програмного забезпечення. Нести відповідальність за розвиток професійних знань і практик, оцінювання стратегічного розвитку команди, формування ефективної кадрової політики.	10
С.р. 1. Перспективи розвитку тваринницької галузі в Україні		5
Пр.р. 2. Формування структур малого і середнього бізнесу		10
С.р. 2. Розвиток малого підприємництва на селі		5
Пр.р.3. Організація власної справи		15
С.р. 3. Правові основи та державна реєстрація підприємницької діяльності		5
Пр.р. 4. Бізнес-планування та ресурсне забезпечення підприємств		15
С.р. 4. Планування роботи основних підрозділів підприємства		5
Модульна контрольна робота 1.		30
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. СУТНІСТЬ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ВИРОБНИЧОГО МЕНЕДЖМЕНТУ		
Пр. р. 1. Основи та організація управління виробництвом	ПРН 9. Приймати ефективні рішення з питань виробництва і переробки продукції тваринництва, у тому числі у складних і непередбачуваних умовах, прогнозувати їх розвиток, визначати фактори, що впливають на досягнення поставлених цілей, аналізувати і порівнювати альтернативи, оцінювати ризики та імовірні наслідки рішень. ПРН 10. Нести відповідальність за розвиток професійних знань і практик, оцінювання стратегічного розвитку команди, формування ефективної кадрової політики.	10
С.р. 1 Організація виробничої діяльності. Виробничий менеджмент.		7
Пр.р. 2. Виробнича програма та виробнича стратегія підприємства		10
С.р. 2. Виробнича стратегія підприємства, її структура, процес реалізації.		7
Пр.р. 3. Виробнича система та виробничі процеси на підприємстві		10
С.р. 3. Системний підхід в управлінні виробничою структурою. Структура виробничої системи.		8
Пр.р. 4. Виробнича потужність та виробничий потенціал підприємства		10
С.р. 4. Сутність, види, розрахунок виробничої потужності підприємства.		8
Модульна контрольна робота 2.		30
Всього за модулем 2		100
Модуль 3. ЕФЕКТИВНІСТЬ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКИХ СТРУКТУР АГРОБІЗНЕСУ		
Пр.р. 1. Податкова система у сфері малого та середнього бізнесу	ПРН 9, 10. Володіти механізмами системи оподаткування малого та середнього аграрного бізнесу, видами і методами оцінки ризиків підприємця, системою оцінки економічної ефективності діяльності підприємств галузі тваринництва.	15
С.р. 1. Податкові пільги для підприємств тваринницької галузі		10
Пр.р. 2. Ризики підприємця та страхування у підприємстві.		10
С.р. 2. Зниження впливу ризиків на результат роботи бізнесу		10
Пр.р.3. Економічна ефективність		15

діяльності підприємницьких структур в галузі тваринництва		
С.р. 3. Фактори підвищення економічної ефективності діяльності в галузі тваринництва		10
Модульна робота 3.		30
Всього за модулем 3		100
Модуль 4. УПРАВЛІННЯ ВИРОБНИЧОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ		
Пр.р. 1. Управління матеріальними і технічними ресурсами підприємства	ПРН 1. Оцінювати та забезпечувати якість та безпечність технологій виробництва продукції тваринництва. ПРН 2. Розробляти, впроваджувати й модернізувати ефективні технології і процеси у сфері виробництва і переробки продукції тваринництва. ПРН 7. Здійснювати управління складною діяльністю у сфері виробництва і переробки продуктів тваринництва, визначати цілі та завдання, планувати і розподіляти роботи, управляти ресурсами. ПРН 9. Приймати ефективні рішення з питань виробництва і переробки продукції тваринництва, у тому числі у складних і непередбачуваних умовах, прогнозувати їх розвиток, визначати фактори, що впливають на досягнення поставлених цілей, аналізувати і порівнювати альтернативи, оцінювати ризики та імовірні наслідки рішень.	10
С.р. 1. Ресурсний потенціал підприємства та механізми управління ним.		7
Пр.р. 2. Управління організаційними ресурсами та виробничою інфраструктурою підприємства		10
С.р. 2. Організаційна система, організаційні ресурси та організаційні резерви підприємства.		7
Пр.р. 3. Управління якістю продукції підприємства		10
С.р. 3. Поняття, значення та фактори забезпечення якості продукції. Фактори, які впливають на якість продукції.		8
Пр.р. 4. Управління результативністю та ефективністю виробничої діяльності підприємства		10
С.р. 4. Продуктивність підприємства. Вимірювання продуктивності. Показники результативності функціонування виробничих систем.		8
Модульна робота 4		30
Всього за модулем 4		100
Навчальна робота	$(M1 + M2 + M3 + M4) / 4 \cdot 0,7 \leq 70$	
Екзамен	30	
Всього за курс	$(\text{Навчальна робота} + \text{екзамен}) \leq 100$	

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання	роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної	списування під час модульних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Виконання практичних (розрахункових)

добросовісності	робіт повинно здійснюватися індивідуально кожним студентом, без залучення сторонньої допомоги.
Політика щодо відвідування	відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

9. Навчально-методичне забезпечення:

1. Навчально-методичний комплекс вивчення дисципліни «Бізнес-діяльність у тваринництві» (робоча програма навчальної дисципліни).

2. Електронний навчальний курс «Бізнес-діяльність у тваринництві» <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=2268>; «Виробничий менеджмент»: <https://elearn.nubip.edu.ua/enrol/index.php?id=3025>.

3. Ільчук М.М., Коновал І.А. Бізнес-планування підприємницької діяльності. Методичні вказівки до вивчення дисципліни, виконання практичних і самостійних завдань, дистанційного навчання для підготовки фахівців ОС «Магістр». К.: НУБіП України, 2023. 40 с.

4. Бізнес-планування підприємницької діяльності в АПК :[підручник] / за ред. проф. Ільчука М.М. К. : ЗАТ «Нічлава», 2013. 308 с.

5. Ільчук М.М., Коновал І.А., Барановська О.Д. Бізнес-планування підприємницької діяльності К. : НУБіП України, 2024, 238 с. Рек. Вченою радою, протокол № 7 від 28.02.2024 р.

6. Методичні підходи до розробки бізнес-плану сімейного фермерського господарства / М.Й. Малік, О.Г. Шпикуляк, М.І. Кісіль, Р.Я. Корінець, В.М. Павлишинець. Київ: ННЦ «ІАЕ», 2023. 40 с.

8. Організація і планування виробництва в аграрних формуваннях: навчальний посібник /За заг. ред. М.М. Ільчука. Вид. 2-ге, перероб та доп. Київ: НУБіП України, 2022. 358 с.

9. Організація аграрного виробництва і бізнесу. [підручник] / за ред. проф. С.П. Азізова. К.: «Четверта хвиля», 2013. 624 с.

10. Організація підприємницької діяльності: [Навчальний посібник] / за ред. В.К. Збарського. К. : НУБіП України, 2012. 530 с.

11. Любар Р.П., Андросович І.І. Ефективне функціонування аграрних підприємств: теорія та практика. К. : ТОВ «ЦП «Компринт», 2012. 435 с.

12. Організаційно-економічні відносини у сфері виробництва та переробки молока / В.І. Радько, М.С. Маршалок, С.О. Нікітченко, Р.М. Рудько. К. : ТОВ «ЦП «Компринт», 2013. 438 с.

13. Ільчук М.М. Розвиток ринку молочної продукції/ М.М. Ільчук, В.І. Радько, І.В. Мельникова. К. : ТОВ «ЦП «Компринт», 2012. 427 с.

14. Freddie L. Agribusiness Management. Barnard et al. 6th ed., 2021, Wiley

15. Ronald D. Kay, William M. Edwards, Patricia A. Duffy "Farm Management". 8th ed., 2019

16. Banerjee G.C. "Animal Production and Management". Oxford & IBH Publishing

17. Менеджмент у тваринництві: навчальний посібник / За ред. І.В. Копитіна. К.: Аграрна наука, 2020

18. Швець В. І., Чорнобай І. В. Виробничий менеджмент: навч. посібник. К.: Центр учбової літератури, 2019.

19. Устименко І. І., Кісіль М. І. Менеджмент у сільському господарстві. К.: Вища освіта, 2018.
20. Трут О. О. Операційний менеджмент: підручник . К.: Академвидав, 2013, 348 с.
21. Малик М. І. Стратегічне управління аграрним підприємством. К.: Аграрна наука, 2020.
12. Кириченко О. Я. Організація і планування тваринницьких ферм. Харків: Факт, 2017.
13. Гудзь С. М. Управління проектами у тваринництві: методичні основи. НУБіП України, 2021.

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Господарський кодекс України
2. Земельний Кодекс України
3. Податковий Кодекс України
4. Закон України «Про фермерське господарство»
5. Закон України «Про особисте селянське господарство»
6. Закон України «Про оренду землі»
7. Закон України «Про акціонерні товариства»
8. Закон України «Про розвиток та державну підтримку малого та середнього підприємництва в Україні»
9. Закон України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців»
10. Закон України «Аграрні розписки»
11. Закон України «Аграрний фонд»
12. Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо підтримки сільськогосподарських товаровиробників».
13. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення умов ведення бізнесу (дерегуляція)».
14. Навчально-інформаційний портал НУБіП України. URL : <http://elearn.nubip.edu.ua/>.
15. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського URL : <http://www.nbuv.gov.ua>
16. Верховна рада України: офіційний сайт. URL: <https://rada.gov.ua/> Інтернет портал для управлінців. URL: <http://www.management.com.ua/>
17. Про племінну справу у тваринництві. Закон України від 15.12.1993 № 3691-XII. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3691-12#Text>
18. Про державну підтримку сільського господарства України. Закон України від 24.06.2004 № 1877-IV. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1877-15#Text>
19. Ільчук М.М. Розвиток молокопродуктового підкомплексу в умовах глобалізації/ М.М. Ільчук, В.І. Радько, І.В. Мельникова. К. : ТОВ «ЦП «Компринт», 2011. 512 с.
20. Формування попиту та пропозиції на ринках основних видів тваринницької продукції /М.М. Ільчук, І.А. Коновал, І.С. Гурська, О.Ф. Кирилюк. К. : "Нічлава", 2012. 298 с.

21. Ільчук М.М., Коновал І.А., Мельникова І.В. Пропозиція на ринках тваринницької продукції та бізнес-планування її виробництва. К. : Аграр Медіа Груп, 2013. 533 с.
22. Світовий ринок молока і молочної продукції: стан і тенденції розвитку/ В. І. Радько, М. С. Маршалок, С.О. Нікітченко, Р.М. Рудько та ін. К. : ТОВ «ЦП «Компринт», 2013. 305 с.
23. Волощук В.М. Бізнес-план інвестиційно-інноваційного проекту будівництва і експлуатації свиногокомплексу потужністю 24 000 голів/ В.М. Волощук, М.М. Ільчук, І.А. Коновал. К. : ЗАТ «НІЧЛАВА», 2011. 68 с.
24. Бізнес-план інвестиційно-інноваційного проекту реконструкції молочного комплексу на 1600 корів із замкнутим циклом виробництва/ М.М. Ільчук, В.М. Волощук, І.А. Коновал. К. : ЗАТ «НІЧЛАВА», 2011. 72 с.
25. Ільчук М.М., Збарська А.В., Любар Р.П., Ільчук О.М. Підприємництво та організація агробізнесу: навчальний посібник. К. : Аграр Медіа Груп, 2017. 442с.
26. Ринки тваринницької продукції та бізнес-планування агробізнесу [Текст] : монографія / М.М. Ільчук, І. А. Коновал, І. В. Мельникова. К. : Аграр Медіа Груп, 2014. 566 с.
27. Ільчук М.М. Барановська О.Д., Ус С.І. Розвиток підприємницької діяльності: навчальний посібник. К. : НУБіП України, 2019. 385 с.
28. Микитенко Н.В. Операційний менеджмент. Практикум : навч. посіб. К. : КНТЕУ, 2009. 197 с.
29. Організаційно-економічний механізм ефективного виробництва яловичини / М.М. Ільчук, І.І. Андросович, Т.Ю. Андросович. К. : ЦП «Компринт», 2019. 218с.
30. Організація і планування виробництва в аграрних формуваннях: навч.посіб. для студентів ВНЗ / М.М. Ільчук, Л.Я. Зрібняк, О.Д. Барановська, І.І. Андросович [та ін.]; НУБіП України. К. :ЗАТ «Нічлава», 2012. 320с.
31. Сергієнко С., Заєць О., Андросович І., Кравцова Л. Фінансово-економічна ефективність інноваційного менеджменту аграрних підприємств в умовах земельної реформи та агресивної маркетингової політики. *Іновації: практика та досвід*. 2025. №3. С.127-136.
32. Reasil реальна сила гумінових кислот для тварин і птиці / І.І. Андросович. *Тваринництво сьогодні*, 2019. №1. С.71-74.
33. Dibrova, M. Ilchuk, I. Konoval, I. Androsovyh, A. Zanizdra. State support for agriculture in Ukraine in the post-war period - Agricultural and Resource Economics: International Scientific E-Journal, 9(3) 49-76, 2023.
34. M. Ilchuk, S. Us, R. Liubar, I. Androsovyh, A. Zanizdra/ The main aspects of production optimization of agricultural business structures in Ukraine. *Science and Innovation*. 2023. 19(6). 51–64.
35. Продовольча безпека: світові тенденції та можливості агропромислового комплексу України: монографія / за редакцією чл.-кор. НАНУ Л. В. Шинкарук. Київ: НУБіП України, 2022. 307 с.
36. Інклюзивний розвиток агропродовольчого сектору України: можливості та ризики: колективна монографія / під наук. ред. член-кор. НАН України, д.е.н, проф. Шинкарук Л. В. Київ: НУБіП України, 2023 р. 356 с.